

Planter

Lav et jævnt, fast og fugtigt såbed til majs

Såbedet til majs skal være bearbejdet i dybden, men skal være pakket og fugtigt, så næringsstofferne kan transporteres kapillært hen til majsens rødder.

Viden om Opdateret 28. marts 2022

Majs efter kløvergræs

Dyrkes majs efter en græsmark, skal græsmarken nedvisnes eller harves op snarest. Det gør det lettere at pakke jorden før såning, så planterne kan få fat i næringsstofferne. Desuden undgår man, at græsset tømmer jorden for vand, hvis vi får et tørt forår. Det er særligt vigtigt på sandjord. Det er bedst at nedvisne græsmarken lige før jul. Kraftige efterafgrøder nedvisnes 1. marts eller snarest herefter.

Jævnt såbed

Såbedet til majs skal være bearbejdet i mindst 10 cm dybde, fordi startgødningen skal placeres i 10 cm dybde. Såbedet skal være fuldstændig jævnt og tilpas fast for, at

- næringsstofferne kapillært kan komme hen til majsens rødder
- undgå dybe såspor ved såningen. Dybe såspor samler vand i en periode med regn og kan medføre en dårlig fremspiring
- bekæmpe ukrudt effektivt
- kunne styre sådybden

Majs skal have meget let adgang til næring i de første uger efter såning, fordi majs kun har en fjerdedel så mange rødder som f.eks. korn sået på samme tidspunkt. Står majs i uens højde, er det tegn på et uensartet, løst og udtørret såbed.

Skal jeg pløje?

Fordele ved at pløje:

- På alle jordtyper giver det bedre mulighed for, at jordtemperaturen øges hurtigere.
- Færre bladsvampe.
- Mindre risiko for angreb af Fusarium i vækstperioden.
- Hæmmer udvikling af rod- og græsukrudt.
- Let at radrense, når stubbe er væk.
- Med forfrugt græs generer græssværen ikke såningen.
- Jævner eventuelle spor.
- Eneste effektive middel mod majshalvmøl.

Ulemper ved at pløje:

- Øget risiko for jordfygning.
- Øget risiko for jorderosion ved kraftige regnskyl.
- Mindre bæreevne i en periode med meget regn
- Større tab af vand i et tørt forår

Hvor bør du som hovedregel pløje:

- På kølige jordtyper.
- Hvor forfrugten er græs eller kløvergræs, som ikke nedvisnes.
- På lokaliteter, hvor der er fundet larver af majshalvmøl i flere marker.

Striptill

Ved striptill bearbejdes jorden kun i såsporet. Det betyder, at jorden varmes langsommere op. Strip-till er derfor mest egnet på milde jordtyper. I fastliggende forsøg på høj og mild vandet sandjord i 2018-2020 har striptill med placeret gylle givet mellem 270 og 630 foderenheder mindre pr. ha end traditionel nedfældning af gylle og dybdeharvning. Forskellen har været størst, hvor der ikke er placeret fosfor.

I Tyskland er det erfaringen, at striptill fungerer bedst på sandjord med vanding. Det er også deres erfaring, at majs kan være mere tørkefølsom i dette dyrkningssystem. Det kan ske, hvis rødderne ikke breder sig ud mellem rækkerne, fordi jorden er for fast. De kalder det "urtepotteeffekten".

Tips om etablering med pløjning

Marker, som forårspløjes:

- Ved traditionel nedfældning af gylle: Gyllen nedfældes i 10 cm dybde.
- Efter et par dage med godt vejr bringes eventuel fast husdyrgødning ud, og der pløjes - gerne med jordpakker monteret.
- Lettere jord pakkes evt. med furepakker og harves straks efter pløjning, mens jorden stadig er fugtig, med en tung tand- eller discharve, som bæres af pakkevalsen. Harven skal være monteret med f.eks. en STS- eller en stålpakkevalse, som pakker godt i dybden. En rørpakkevalse er ikke egnet, fordi den pakker mindre og pulveriserer jorden.
- Hvor gyllen placeres i såsporet: Når såbeddet er klar, nedfældes gyllen i såsporet 2-3 dage før såning, så der er 10-12 cm fra overkanten af gyllen til jordoverfladen.

Lerjord, som er pløjet om efteråret/vinteren:

- Fæld jorden.
- Harv to til tre gange i stigende dybde til mindst 15 cm dybde.
- Ved traditionel nedfældning af gylle: Gyllen nedfældes inden sidste opharvning, når der er meget gode kørselsforhold, dvs. at jorden skal være tør og bekvem at køre på, så der ikke laves strukturskade. Alternativt kan forsuret gylle udlægges med slanger umiddelbart før sidste opharvning. Det kræver, at der også udbringes forsuret gylle med slanger på et vintersædsareal svarende til 20 procent af det pågældende majsareal. I stedet for at bringe gyllen ud før såning kan gylle også udbringes i vækstperioden, når majs har fem blade (vækststadium 15). Herved begrænses risikoen for strukturskader i jorden. Anvend så vidt muligt moderne dæktyper med mulighed for at sænke dæktrykket til højst 1 bar.
- Ved placering af gylle: Gyllen nedfældes 2-3 dage før såning, når såbeddet er klar, så der er 9-10 cm fra overkanten af gyllen til jordoverfladen.

Uden pløjning

Er der ikke en pløjesål eller et kompakt jordlag lige under pløjelaget, har der på sandjord ikke været merudbytte for at harve dybere end 15 cm dybde. På JB 4 eller jordtyper med et større lerindhold er harvedybden 18 til 20 cm dybde. En harve med tung pakkevalse og med en tandafstand på cirka 20-25 cm og med 80 mm brede spidser er velegnet hertil – rørpakkevalser pakker erfaringsmæssigt jorden for dårligt, så såbedet hurtigere udtørre. Undgå vingskær, da der er erfaring for, at der herved kan dannes en harvesål.

1. Ukrudt, som er overvintret, bekæmpes med 1,0 til 2,0 liter glyphosat (360 gram pr. liter) pr. ha. Højeste dosering ved tokimbladet ukrudt. Behandlingen med glyphosat kan også udføres efter såning, men inden fremspiring af majs. Herved bekæmpes tillige en del nyfremspiret frøukrudt.
2. På JB 1 til 4 harves en til to gange i 12 til 15 cm dybde. På sværere jordtyper øges harvedybden trinvis til 18 til 20 cm dybde. Der kan harves et døgn efter sprøjtning med glyphosat.
3. Gylle nedfældes traditionelt i 10 cm dybde. Gyllen kan også placeres i såsporet 2-3 dage før såning, så der er 10-12 cm mellem jordoverfladen og overkanten af gyllen.
4. Ved såning indstilles såmaskinens sporrydder, så gamle majsstubble mv. skubbes til side foran såskæret.

Er der et kompakt jordlag lige under pløjelaget, har der i forsøgene været et betydeligt merudbytte for at øge harvedybden til 25 til 30 cm. Det er erfaringen, at løsning af et kompakt jordlag giver en bedre bæreevne i et vådt efterår.

Fremgangsmåden er:

1. Ukrudt, som er overvintret, bekæmpes med 1,0 til 2,0 liter glyphosat (360 gram pr. liter) pr. ha. Højeste dosering ved tokimbladet ukrudt.
2. Ved traditionel nedfældning af gylle: Gyllen nedfældes i 10 cm dybde.
3. Harvning i 25 til 30 cm dybde med en kraftig stivtandet harve med omkring 30 cm tandafstand og monteret med maks. 50 mm brede spidser og pakkevalse.
4. Ved placering af gylle: Gyllen nedfældes 2-3 dage før såning, så der er 10-12 cm fra overkanten af gyllen til jordoverfladen.

Modvirk jordfygning

Er der risiko for jordfygning, bør man iværksætte foranstaltninger for at begrænse jordfygning. Følgende metoder er der god erfaring med:

1. Pløjefri dyrkning (se ovenfor).
2. Såning af 30 til 40 kg vårbyg pr. ha før såning af majs. Kan sås med et kombinationssåsat lige efter ploven. På denne måde foregår tilberedning af såbed og såning af vårbyg i samme arbejdsgang. Kan også sås med en centrifugalspreder inden sidste opharvning. Vårbyggen skal sprøjtes væk med MaisTer i forbindelse med den øvrige ukrudtsbekæmpelse, senest ved begyndende buskning (vækststadium 20).
3. Såning direkte efter pløjning med jordpakker.
4. Pløjning, betontromling lige efter ploven, nedfældning af al gylle i 6 til 8 cm dybde med en sortjordsnedfælder, harvning straks efter (sideløbende med gyllenedfældning) med en harve uden slæbeplanke og uden pakkevalse eller smuldrer. Derefter såning.
5. Spredning af fast husdyrgødning eller udlægning af kvæggylle med slanger efter såning.

Billede 1. En tung tand- eller discharve, som bæres af pakkevalsen i stedet for hjul, er særdeles velegnet til såbedstilberedning til majs på pløjet jord. Såbedet bliver jævnt og ensartet pakket. Vælg en jernringspakkevalse i stedet for en rørpakkevalse. Foto: HE-VA Aps.

Billede 2. Der skal køres med tvillinghjul på både for- og baghjul, og dæktrykket skal være så lavt som muligt – gerne under 1,0 bar. Foto: Henning Sjørlev Lyngvig, SEGES Innovation.

Emneord

Kernemajs

Majshelsæd og kolbemajs

Såbed

Publiceret: 23. marts 2020

Opdateret: 28. marts 2022

Vil du vide mere?

Torben Spanggaard Frandsen

Landskonsulent, Grovfoder

SEGES

tsf@seges.dk

+45 2333 9789

Martin Mikkelsen

Landskonsulent, Grovfoder

SEGES

mam@seges.dk

+45 2028 2694

Henning Sjørlev Lyngvig

Landskonsulent, Markteknik

SEGES

hsl@seges.dk

+45 9117 7620

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S	Tlf.	8740 5000
Agro Food Park 15	Fax.	8740 5010
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

